

UNIVERZITET U TUZLI
FILOZOFSKI FAKULTET

STUDIJSKI PROGRAM II CIKLUSA STUDIJA
PSIHOLOGIJA
Sa primjenom od akademske 2012/2013. godine

Tuzla, mart 2012. godine

OPĆI DIO STUDIJSKOG PROGRAMA:

U cilju osposobljavanja kandidata za upoznavanje i rješavanje odgojno-obrazovnih fenomena i tokova u savremenom društvu, Odsjek pedagogija-psihologija Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli organizuje se II ciklus studija iz područja Psihologije (modul: Psihologija).

I Stručni i akademski naziv i stepen koji se stiče završetkom studija I ciklusa

Završetkom studija II ciklusa student stiče akademsko, odnosno stručno zvanje **magistar psihologije** a u skladu sa Pravilnikom o akademskim i stručnim zvanjima i načinu njihovog korištenja koji donosi Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Tuzlanskog Kantona.

II Uslovi i upis na studijski program

Pravo učešća na Konkursu za upis imaju kandidati državljani Bosne i Hercegovine, strani državljani i lica bez državljanstva sa završenom dodiplomskim studijem ili I ciklusom studija Pedagogija - psihologija ili Psihologija s tim da ukupan broj kredita iz dodiplomskog odnosno I ciklusa studija ne bude manji od 240 ECTS.

III Naziv i ciljevi studijskog programa

Naziv studijskog programa: Master studij iz područja Psihologije

Ciljevi ovoga studijskog ciklusa su:

- 1) usvajanje savremenih spoznaja iz onih područja psihologije koja su direktnije povezana sa aktualnim problematikom sa kojom se psiholog susreće u praksi
- 2) upoznavanje studenata sa problematikom rada psihologa u okviru obrazovne i porodične prakse, te savladavanje najnovijih intervencija i tehnika za koje su novija istraživanja pokazala visoku učinkovitost u praksi
- 3) osposobljavanje studenata za kritički odnos spram problema u području teorije i prakse rada psihologa, te razvijanje sposobnosti za unapređenje metodologije naučno-istraživačkog rada
- 4) usvajanje teorijskih i praktičnih znanja u području testiranja naučnih hipoteza savremenim statističkim metodama i softverskim rješenjima
- 5) razvijanje sposobnosti studenata da stečena znanja i kompetencije na što adekvatniji način povežu sa radom u praksi

IV Trajanje II ciklusa i ukupan broj ECTS bodova

Studijski program II ciklusa Psihologije traje jednu akademsku godinu. Nastava se izvodi tokom dva semestra (zimski i ljetni) u toku jedne akademske godine, a svaki semestar traje 15 sedmica. U toku ove akademske godine student sluša 6 predmeta, koji ukupno nose 40 ECTS bodova, dok izrada završnog master rada iznosi 20 ECTS bodova. Tako student stiče ukupno 60 ECTS bodova kako bi stekao predviđeno akademsko zvanje.

Predmeti na studijskom programu nose odgovarajući broj ECTS bodova što je utvrđeno nastavnim planom i programom. Nastava je organizirana u okviru pet predmeta koji se realiziraju u zimskom semestru kroz 25 sati nastave sedmično (375 sati kontakt nastave u semestru). U ljetnom semestru iz jednog predmeta nastava se izvodi kroz 5 časova sedmično (75 sati nastave u prvom dijelu II semestra). Stjecanjem statusa studenta II ciklusa kandidati imaju pravo na odobrenje teme za izradu završnog rada. Završni master rad se boduje sa 20 ECTS bodova. Ukupan broj kredita koji student treba skupiti na kraju master studija iz psihologije je 60 ECTS bodova po godini, odnosno 30 ECTS bodova po semestru.

IV Kompetencije i vještine koje se stiču kvalifikacijom (diplomom)

Drugi ciklus studija psihologije studentima nudi dodatno teorijsko i praktično obrazovanje iz područja struke:

- osposobljavanje za viši nivo kritičkog prosuđivanja i analiziranja literature te samostalno istraživanje u oblasti psiholoških nauka
- integriranje stečenih savremenih znanja iz područja psihologije omogućava svršenim studentima mogućnost bavljenjem složenom problematikom na radnom mjestu, bavljenje voditeljskim i koordinacijskim aktivnostima, participiranje u radu stručnih timova, samostalni rad u javnim društvenim i privatnim ustanovama
- Stečeni stepen magistra psihologije studentima daje pravo pravo na samostalni rad u institucijama odgoja i obrazovanja (škole, pedagoške institucije, centri za socijalni rad, zdravstvene ustanove, domovi, ustanove za zaštitu djece ometene u razvoju, savjetovišta za mlade, za brak i porodicu, u centrima za liječenje bolesti ovisnosti, disciplinjskim centrima, kazneno-popravnim domovima, kazneno-popravnim zavodima (otvorenog, poluotvorenog, zatvorenog tipa) i službama za stare, osobe sa invaliditetom i druge specijalne i društvene probleme) u ustanovama i službama zdravstvene djelatnosti (ustanovama za mentalno zdravlje i savjetovaništima i dr.), u institucijama državne uprave i lokalne samouprave, privrednim organizacijama, policiji, vojsci, u obrazovanim institucijama (kao dio specifičnih timova u školama), u predškolskim ustanovama, ustanovama osnovnog i srednjeg obrazovanja, univerzitetu, pedagoškim zavodima, centrima za odgoj djece i mladih, u službama i ustanovama za zapošljavanje, nevladinim organizacijama, u institucijama za djecu i omladinu, za društvenu zaštitu djece, i drugim institucijama u kojima se odvija psihološka djelatnost itd.

Specifične kompetencije koje student/ica stiče nakon master studija iz područja Psihologije:

- Samostalno koncipiraju i provedu psihološka istraživanja: planiranje, provođenje i evaluaciju projekata i programa;
- Djelotvorno rješavanje stručnih problema na osnovu profesionalnih znanja i vještina te kritičkog i kreativnog mišljenja;
- Sposobnost za profesionalnu komunikaciju s klijentima kao i sa članovima interdisciplinarnih timova;
- Pripremljeni za nastavak naučnog i stručnog usavršavanja
- Osposobljenost za obavljanje profesionalnih zadataka i rješavanje stručnih problema u skladu sa etičkim standardima struke

V Uslovi prelaska sa drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih oblasti studiranja

Studentu se može omogućiti prelazak sa drugog studijskog programa na master studij iz područja Psihologije pod uvjetom da ima završen odgovarajući dodiplomski studij/studij I ciklusa u trajanju od četiri godine sa ostvarenih 240 ECTS. Odluku o srodnosti studijskog programa donosi Vijeće studijskog programa. Pri tome se priznaju ostvareni ECTS bodovi na prethodnom studijskom programu, a Vijeće studijskog programa Psihologije određuje broj ostvarenih ECTS bodova za svaki kolegij pojedinačno.

Studentu drugog Univerziteta također se može omogućiti prelazak sa istorodnih odnosno sličnih akreditovanih studijskih programa na studijski program II ciklusa studija Psihologija također pod uslovima i postupku utvrđenim Pravilima studiranja I ciklusu studija na Univerzitetu u Tuzli.

VI Uslovi upisa u sljedeći semestar, odnosno narednu godinu studija, te način završetka studija

Student stiče pravo na upisa u slijedeći semestar nakon odslušanog I semestra što se ovjerava potpisom u indeks za svaki predmet pojedinačno.

Student stiče pravo da mu se odobri tema završnog (master) rada u skladu sa Pravilima studiranja na II ciklusu studija Univerziteta u Tuzli.

VII Opći plan studija

II ciklus se izvodi prema Nastavnom planu i programu kao redovni studij u trajanju od dva semestra.

U prvom semestru realiziraju se predavanja i seminarske obaveze s tim što u drugom semestru kandidati trebaju prijaviti temu magistarskog rada.

II ciklus će se realizirati u prostorijama Filozofskog fakulteta u Tuzli u terminima koji će odgovarati polaznicima a koji neće dovoditi u pitanje realizaciju programa dodiplomskog studija.

U toku studija polaznici slušaju i polažu 6 predmeta:

1. Psihologija saznanjno-motivacijskih procesa
2. Organizacijska psihologija
3. Psihologija porodice i porodične dinamike
4. Psihološke intervencije u djetinjstvu adolescenciji
5. Savremeni psihološki pristupi u izučavanju pojedinca
6. Metodologija psiholoških istraživanja sa multivarijantnim statističkim metodama

Psihologija saznanjno-motivacijskih procesa predstavlja kolegij koji za cilj ima upoznavanje studentata sa savremenim konceptima iz područja kognitivnog razvoja, bioloških poveznica tog razvoja, te sistematizaciju postupaka nužnih za pravilno otkrivanje i mjerenje različitih aspekata kvantitativnih promjena u tom razvoju. Također, ovaj kolegij se bavi i proučavanjem različitih koncepata motivacije kao osnove za djelovanje i ponašanje.

Organizacijska psihologija predstavlja kolegij koji se bavi proučavanjem ponašanja pojedinaca i grupa prilikom rada. Vrlo je važna zbog unapređivanja produktivnosti postojećih radnika, ali i kod zapošljavanja novih. U okviru kolegija studentima se pruža teorijski i praktičan uvid u područja primjene psihologije u različitim vrstama organizacija te upoznavanje studenata s metodama i iskustvima organizacijskih psihologa koji u svom radu primjenjuju različita saznanja iz domene psihologije u organizacijskom kontekstu.

Psihologija porodice i porodične dinamike je kolegij koji se bavi proučavanjem dva važna aspekta obiteljskog života: privrženosti u ranom djetinjstvu kao osnovu ranih interakcija majki i djece, te efekte privrženosti na kasnija ponašanja – u braku, u odnosu prema potomstvu, u porodičnim relacijama.

Psihološke intervencije u djetinjstvu i adolescenciji predstavljaju kolegij koji podrazumijeva osposobljavanje studenata za razvoj i primjenu različitih strategija kod osjetljivih skupina: rad sa djecom sa teškoćama u razvoju, rad sa djecom u različitim procesima tugovanja, rad sa tugujućim osobama na procesu žalovanja te razvijanje strategija za suočavanje sa stresom.

Savremeni psihološki pristupi u izučavanju pojedinca je kolegij koji se bavi izučavanjem ličnosti pojedinaca obuhvatajući one aspekte koji su ranije bili manje naglašeni. U okviru kolegija će se posvetiti pažnja onim područjima psihologije ličnosti koji su ostvarili značajan napredak, a odnose se na uticaje kulture, roda, bioloških aspekata ličnosti, te pristupa koji su organizovani u svakoj od šest domena (dispozicijska, biološka, intrapsihička, kognitivna, socijalna i kulturalna domena).

Metodologija psiholoških istraživanja sa multivarijantnim statističkim metodama je kolegij koji se posebno bavi specifičnostima i posebnim problemima psihologijskih istraživanja, i u okviru kojeg će se također studenti imati prilike upoznati sa naprednijim konceptima zaključivanja u psihologiji na osnovu pregleda nešto složenijih statističkih postupaka i eksperimentalnih nacrtu.

NASTAVNI PLAN II CIKLUSA STUDIJA PSIHOLOGIJA

Naziv predmeta	Zimski semestar				Ljetni semestar			
	P	AV	LV	ECTS	P	AV	LV	ECTS
OBAVEZNI PREDMETI								
Psihologija saznavno-motivacijskih procesa	2	0	0	5				
Organizacijska psihologija	3	0	0	6				
Psihologija porodice i porodične dinamike	3	0	1	7				
Psihološke intervencije u djetinjstvu i adolescenciji	3	0	1	6				
Savremeni psihološki pristupi u izučavanju pojedinca	3	0	1	6				
UKUPNO ZIMSKI SEMESTAR	14	0	3	30				
Metodologija psiholoških istraživanja sa multivarijantnim statističkim metodama					2	0	1	5
Završni rad-magistarski rad								25
UKUPNO LJETNI SEMESTAR					2	0	1	30

Kolegij nastavnika:

Voditelj master studija: dr.sc. Tamara Efendić-Spahić, docent, Univerzitet u Tuzli

PREDMET	ODGOVORNI NASTAVNICI
Psihologija saznavno-motivacijskih procesa	Dr.sc. Anela Hasanagić, doc.
Organizacijska psihologija	Dr.sc. Miroslav Gavrić, doc.
Psihologija porodice i porodične dinamike	Dr. Sc. Tamara Efendić-Spahić, doc.
Psihološke intervencije u djetinjstvu i adolescenciji	Dr.sc. Tamara Efendić-Spahić, doc. Dr.sc. Spasenija Čeranić, vanr.prof.
Savremeni psihološki pristupi u izučavanju pojedinca	Dr.sc. Spasenija Čeranić, vanr.prof.
Metodologija psiholoških istraživanja sa multivarijantnim statističkim metodama	Dr.sc. Panta Kovačević, vanr.prof.

NASTAVNI PROGRAM PREDMETA/KURSA PSIHOLOGIJA SAZNAJNO-MOTIVACIJSKIH PROCESA	
FAKULTET	Filozofski fakultet
KATEDRA	
SMJER - MODUL	Pedagogija-psihologija
ODSJEK	Pedagogija psihologija
ECTS	5
SEDMIČNI BROJ SATI U SEMESTRU	
Predavanja	2
Auditorne vježbe	0
Eksperimentalne vježbe	0
ODGOVORNI NASTAVNIK	Dr.sc. Anela Hasanagić, docent
ASISTENT	Mr.sc. Ljubica Tomić, v.ass.
INTERESNA GRUPA	Studenti master studija
KONSULTACIJE	-
DODATNE INFORMACIJE U VEZI KURSA	-
Adresa fakulteta	T. Markovića br. 1. Tuzla
Telefon	00387 35 300 509
Fax	00387 35 306 332
Telefon (kancelarija)	00387 35 300 509
Web strana fakulteta	http://www.untz.ba
Web strana nastavnog kursa	http://www.untz.ba
PREPORUČENA LITERATURA	
<p>Obavezna literatura:</p> <p>Udžbenici:</p> <p>1. Ormrod, J. E. (2003) <i>Educational psychology – developing learners</i>. 4th ed. (odabrana poglavlja). Columbus: Merrill Prentice Hall.</p> <p>2. Vizek-Vidović, V., Rijavec, M., Vlahovid-Štetić, V., Miljković, D. (2003) <i>Psihologija obrazovanja</i> (poglavlja 4 i 5). Zagreb: IEP. (poglavlja 4 i 5)</p> <p>3. Woolfolk, A. (2001) <i>Educational Psychology</i>. Eighth Edition (poglavlja 10, 11, 12). Boston: Allyn and Bacon.</p>	

Preporučena literatura:

1. Andrilović, V., Čudina-Obradović, M. (1996) *Psihologija učenja i nastave*. IV dopunjeno izdanje (odabrano poglavlje). Zagreb: Školska knjiga.
2. Brdar, I., Rijavec, M. (1998) *Što učiniti kad dijete dobije lošu ocjenu*. Zagreb: IEP.
3. Dehid, E. (1997) *Indikatori zrelosti djece za polazak u osnovnu školu*. II izdanje. Sarajevo: Psihoteka-nauka i nastava.
4. Gossen, D. C. (1995) *Restitucija, preobrazba školske discipline*. Zagreb: Alinea.
5. Hitrec, G. (1991) *Kako pripremiti dijete za školu* (odabrano poglavlje). Zagreb: Školska knjiga.
6. Olweus, D. (1998) *Nasilništvo u školi*. Zagreb: Educa.

PREDUSLOVI

Preduslov je da je student upisan u semestar akademske godine u kojoj se sluša nastavni predmet

SADRŽAJ KURSA

1. Unutrašnji i vanjski uvjeti učenja.
2. Školsko okruženje i učenje.
3. Primjena teorija motivacije u školskom kontekstu.
4. Ciljne orijentacije u učenju.
5. Interesi i emocije u školskom kontekstu.
6. Ispitna anksioznost.
7. Vjerovanje o samoeфикаsnosti.
8. Naučena bespomodnost.
9. Strategije za poticanje u učenju.
10. Uspostavljanje motivacije u razredu.
11. Značaj povratne informacije u školskom učenju.
12. Samoregulirano učenje.
13. Razredna klima.
14. Komunikacijski obrasci u razredu.
15. Nastavnička uvjerenja i očekivanja.
16. Vođenje (upravljanje) razredom i disciplina.
17. Suočavanje s nepoželjnim ponašanjem učenika i oblikovanje poželjnih oblika ponašanja.
18. Suradnja s ostalim akterima obrazovnog procesa.

CILJEVI KURSA

Cilj kursa je osnažiti kod studenata razumijevanje osnovnih motivacijsko-kognitivnih procesa u edukaciji I školskom okruženju

OČEKIVANE RAZVIJENE SPOSOBNOSTI/KOMPETENCIJE STUDENATA	
<p>- Očekuje se da će studenti moći pokazati razumijevanje teorijskih modela i metoda istraživanja u području motivacije i kognitivnih procesa u školskom kontekstu. Studenti će moći objasniti i predvidjeti odnos između školskog okruženja i procesa učenja i poučavanja, kao i odnos između motivacijskih i socijalno-emocionalnih varijabli i školskog postignuća. Studenti će moći razlikovati učenike različite ciljne orijentacije u učenju, različitih očekivanja i različitog atribucijskog stila. Prepoznat će važnost interakcije učenik-nastavnik za uspješnost procesa učenja. Moći će planirati i primjenjivati postupke za utvrđivanje i poticanje motivacije za učenje uz sprečavanje nediscipline u razredu te modifikaciju nepoželjnih oblika ponašanja kod učenika. Očekuje se da ovladaju ispitivanjem pripremljenosti djece za polazak u školu.</p>	
NASTAVNE METODE	
<ul style="list-style-type: none"> - interaktivna predavanja - individualni rad i interaktivno učenje u grupi - izrada istraživačkog projekta 	
METODE PROVJERE ZNANJA	<ul style="list-style-type: none"> -mini testovi -pismeni ispit
<p>Konačni-završni ispit studenti polažu pismeno. Ispit se polaže nakon odslušanog i (prvog) semestra. Konačnom završnom pismenom ispitu predhode predispitne obaveze: prisustvo na predavanjima i vježbama, aktivnosti na predavanjima i vježbama, urađeni prezentiran individualni/grupni projekat –seminarski rad i minitestovi. Uspješno urađen, pozitivno ocjenjen i prihvaćen seminarski-pristupni rad je uslov za polaganja završnog pismenog ispita.</p>	

NASTAVNI PROGRAM PREDMETA/KURSA ORGANIZACIJSKA PSIHOLOGIJA	
FAKULTET	Filozofski fakultet
KATEDRA	
SMJER - MODUL	Psihologija
ODSJEK	Pedagogija-psihologija
ECTS	6
SEDMIČNI BROJ SATI U SEMESTRU	
Predavanja	3
Auditorne vježbe	0
Eksperimentalne vježbe	0
ODGOVORNI NASTAVNIK	Dr.sc. Miroslav Gavrić, docent
ASISTENT	Mr.sc. Elvis Vardo, v.ass.
INTERESNA GRUPA	Studenti master studija
KONSULTACIJE	-
DODATNE INFORMACIJE U VEZI KURSA	-
Adresa fakulteta	T. Markovića br. 1. Tuzla
Telefon	00387 35 306 330
Fax	00387 35 306 332
Telefon (kancelarija)	00387 35 306 347
Web strana fakulteta	http://www.untz.ba
Web strana nastavnog kursa	http://www.untz.ba
PREPORUČENA LITERATURA	
<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sušan, Z. (2005). Organizacijska klima i kultura. Jastrebarsko, Naklada Slap. 2. Rijavec, M. i Miljković, D.(2007). Organizacijska psihologija-odabrana poglavlja. Zagreb. IEP 3. Borman, W.C.; Ilgen, D.R & Klimoski, R.J. (Eds.). (2003.). Handbook of Psychology. Vol.12 <i>Industrial and Organizational psychology</i>. Hoboken, NJ. John Wiley & Sons, Inc. <p>Šira literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mihailović, D. (1999). Psihologija rada u organizaciji. Beograd. Fakultet organizacionih nauka 2. Bahtijarević-Šiber, F. (1999). Management ljudskih potencijala. Zagreb. Golden marketing 3. Cooper, D. i Robertson, I.T. (2006). Psihologija odabira zaposlenika. Jastrebarsko. Naklada Slap 4. Kitchin, D.(2002). An Introduction to Organisational Behaviour for Managers and Engineers: A Group and Multicultural Approach. Butterworth-Heinemann/Elsevier 5. Robbins, S.P., Judge, T.A. & Campbell, T. (2010). Organizational Behavior. Pearson Education, Limited 	
PREDUSLOVI	
Preduslov je da je student upisan u semestar akademske godine u kojoj se sluša nastavni predmet, uz posjedovanje bazičnih znanja iz Psihologije rada.	
SADRŽAJ KURSA	
1. Organizacija i organizacijsko ponašanje	

2. Organizacijske teorije: klasične, neoklasične i savremene
3. Pojedinaac u organizaciji: socijalizacijski procesi i karijera u organizaciji
4. Radna grupa i faktori njene učinkovitosti
5. Timovi i njihova učinkovitost
6. Grupno odlučivanje. Vođenje i rukovođenje
7. Teoretski pristupi u razumijevanju vodstva
8. Stilovi rukovođenja: poslu-usmjereno rukovođenje i osoblju-usmjereno rukovođenje
9. Transformacijsko rukovođenje. Motivacijske implikacije različitih stilova vodstva
10. Organizacijska klima i kultura
11. Izvori, vrste i posljedice organizacijske klime
12. Upravljanje organizacijskom kulturom. Razvoj i promjene u organizaciji.
13. Modeli planiranih promjena
14. Procjenjivanje radne uspješnosti: ciljevi i metode
15. Izvori grešaka pri procjenjivanju i načini njihovog smanjivanja

CILJEVI KURSA

Osposobljavanje studenata za razumijevanje procesa koji se dešavaju u modernim organizacijama. Studenti će upoznati osnovne organizacijske teorije, načine i probleme pri formiranju efikasnih radnih grupa, teorije rukovođenja i njihove motivacijske implikacije kao i pojmovi organizacijske klime i kulture te procjene radne uspješnosti.

OČEKIVANE RAZVIJENE SPOSOBNOSTI/KOMPETENCIJE STUDENATA

Studenti će moći:

Razlikovati oblike organizacijskog ponašanja

Razumjeti principe formiranja radnih grupa i dinamizme unutar njih

Prepoznati različite oblike i stilove rukovođenja sa implikacijama na radnu efikasnost

Koncipirati i prezentirati ulogu psihologa u upravljanju organizacijskim promjenama

Primjeniti različite modele procjene radne uspješnosti

NASTAVNE METODE

interaktivna predavanja

individualni rad i interaktivno učenje u grupi

izrada istraživačkog projekta

METODE PROVJERE ZNANJA

-individualni/grupni projekti

-pismeni ispit

-usmeni ispit

Konačni-završni ispit studenti polažu pismeno. Ispit se polaže nakon odslušanog i (prvog) semestra. Konačnom završnom pismenom ispitu predhode predispitne obaveze: prisustvo na predavanjima i vježbama, aktivnosti na predavanjima i vježbama, urađeni prezentiran individualni/grupni projekat –seminarski rad. Uspješno urađen, pozitivno ocijenjen i prihvaćen seminarski-pristupni rad je uslov za polaganja završnog pismenog i usmenog ispita.

NASTAVNI PROGRAM PREDMETA/KURSA PSIHOLOGIJA PORODICE I PORODIČNE DINAMIKE	
FAKULTET	Filozofski fakultet
KATEDRA	
SMJER - MODUL	Psihologija
ODSJEK	Pedagogija-psihologija
ECTS	7
SEDMIČNI BROJ SATI U SEMESTRU	
Predavanja	3
Auditorne vježbe	0
Eksperimentalne vježbe	1
ODGOVORNI NASTAVNIK	dr.sc. Tamara Efendić-Spahić, doc.
ASISTENT	Mr.sc. Melisa Husarić, v.ass.
INTERESNA GRUPA	Studenti master studija
KONSULTACIJE	-
DODATNE INFORMACIJE U VEZI KURSA	-
Adresa fakulteta	T. Markovića br. 1. Tuzla
Telefon	00387 35 300 509
Fax	00387 35 306 332
Telefon (kancelarija)	00387 35 300 509
Web strana fakulteta	http://www.untz.ba
Web strana nastavnog kursa	http://www.untz.ba
PREPORUČENA LITERATURA	
<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Čudina – Obradović, M. Obradović, J. (2006): Psihologija braka i obitelji; Golden-marketing, tehnička knjiga, Zagreb, 2006. 2. Marangunić, M. i sar. (2008): Obitelj – podrška mentalnom zdravlju pojedinca, Naklada Slap, Jastrebarsko 3. Schaie, K.W., Willis, S. L.: (2001): Psihologija odrasle dobi i starenja; Naklada Slap, Jastrebarsko 4. Berk, L. (2007): Psihologija cjeloživotnog razvoja; Naklada Slap, Jastrebarsko <p>Šira literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grgin-Lacković, K. (2006): Psihologija adolescencije 2. Masters, W. I sur. (2006): Ljudska seksualnost; Naklada Slap, Jastrebarsko <p>Tokom kolegija studenti će biti upućeni u širenje spoznaja na području ove oblasti uz konsultovanje savremenih istraživačkih radova i preglednih članaka dostupnih našem području iz</p>	

oblasti psihologije obiteljske strukture	
PREDUSLOVI	
<p>Osnovni preduslov je da je student upisan u semestar akademske godine u kojoj se sluša nastavni predmet</p> <p>Dodatni preduslovi odnose se na posjedovanje batičnih znanja iz Razvojne psihologije –odnosno područja koja proučavaju porodicu i porodičnu dinamiku</p>	
SADRŽAJ KURSA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Definicija obitelji 2. Razvoj obitelji kroz historiju i njena funkcija 3. Teorije o ljubavi 4. Korelati i odrednice ljubavi 5. Bračna kvaliteta 6. Ljubomora 7. Rađanje djece u obitelji 8. Utjecaj djeteta na obiteljsku dinamiku 9. Utjecaj roditelja na različite aspekte razvoja djetetaž 10. Privrženost i efekti na srodna ponašanja 11. Transgeneracijski obrazac obitelji 12. Nestabilnost 13. Razvod 14. Smrt partnera 15. Fenomen praznog gnijezda 	
CILJEVI KURSA	
<p>Usvajanje znanja na ovom kolegiju omogućiće studentima bolje razumijevanje osnovnih determinanti nastanka porodice te mehanizama da se ista očuva. Usvajanjem sadržaja kolegija studenti će proširiti svoje shvatanje značaja porodice za individualni razvoj, te nemogućnosti da se pojedinac proučava, niti da se djeluje na pojedine aspekte njegova funkcionisanja bez uvida u dinamiku porodičnih odnosa. Također, ovaj kolegij ima zacilj usvajanje znanja koja su osnova za razvoj strategija da se porodica u današnjem vremenu očuva i da se prebrode najčešći problemi sa kojim se ista u savremenom društvu suočava.</p>	
OČEKIVANE RAZVIJENE SPOSOBNOSTI/KOMPETENCIJE STUDENATA	
<ul style="list-style-type: none"> - Na osnovu savladavanja sadržaja ovog kolegija studenti će biti osposobljeni da: - Razlikuju funkcionalne od disfunkcionalnih porodica - Uoče važnost obrazaca privrženosti među članovima porodice - Da prepoznaju osnovne korelate promjene porodičnih obrazaca - Razumijeti kako na porodicu djeluju i reflektiraju se prirodni i društveni zakoni i promjene - Kad porodica doživljava krizu - Koje personalne odrednice članova porodice doprinose krizi - Kako dolazak novih članova u porodicu mijenja njenu dinamiku - Kako porodična dinamika utječe na razvoj djeteta - Prezentiranje velikog broj savremenih istraživnja iz područja porodične dinmike omogućiće studentima razvoj kreativnosti u području istraživanja ovog područja psihologije 	

NASTAVNE METODE	
<ul style="list-style-type: none"> - interaktivna predavanja - individualni rad i interaktivno učenje u grupi - izrada istraživačkog projekta 	
METODE PROVJERE ZNANJA	<ul style="list-style-type: none"> - nacrt istraživačkog projekta ili izrada manjeg istraživanja -pismeni ispit -usmeni ispit
<p>Konačni-završni ispit studenti polažu pismeno.Ispit se polaže nakon odslušanog I (prvog) semestra. Konačnom završnom pismenom ispitu predhode predispitne obaveze:prisustvo na predavanjima i vježbama, aktivnosti na predavanjima i vježbama, urađen i prezentiran individualni/grupni projekat –seminarski rad i rezultati rada u malim grupama. Uspješno urađen, pozitivno ocjenjen i prihvaćen seminarski-pristupni rad je uslov za polaganja završnog pismenog i usmenog ispita.</p>	

NASTAVNI PROGRAM PREDMETA/KURSA PSIHOLOŠKE INTERVENCIJE U DJETINJSTVU I ADOLESCENCIJI	
FAKULTET	Filozofski fakultet
KATEDRA	
SMJER - MODUL	Psihologija
ODSJEK	Pedagogija-psihologija
ECTS	6
SEDMIČNI BROJ SATI U SEMESTRU	
Predavanja	3
Auditorne vježbe	0
Ekperimentalne vježbe	1
ODGOVORNI NASTAVNIK	Dr.sc. Tamara Efendić-Spahić, doc. Dr.sc. Spasenija Čeranić, vanr.prof.
ASISTENT	Mr.sc. Erna Emić, v.ass.
INTERESNA GRUPA	Studenti master studija
KONSULTACIJE	-
DODATNE INFORMACIJE U VEZI KURSA	-
Adresa fakulteta	T. Markovića br. 1. Tuzla
Telefon	00387 35 300 509
Fax	00387 35 306 332
Telefon (kancelarija)	00387 35 300 509
Web strana fakulteta	http://www.untz.ba
Web strana nastavnog kursa	http://www.untz.ba
PREPORUČENA LITERATURA	
<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> Berger, D. (1999): Zdravstvena psihologija, Beograd, Centar za primenjenu psihologiju Corey, G. (2004): Teorija i praksa psihološkog savjetovanja i psihoterapije. Jastrebarsko. Naklada Slap Grgin-Lacković, K. (2003): Stres u djece i adolescenata <p>Šira literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> Arambašić, L. (2005) Gubitak, tugovanje, podrška, Naklada slap, Jastrebarsko Kondić, K i sar. (1997): Slušam te, razumijem te, prihvatam te – nedirektivni pristup Karla Rogersa; Žarko Albulj, Beograd Havelka, M. (1998): Zdravstvena psihologija; Naklada Slap, Jastrebarsko Datilio, F.M. (2010) : Kognitivno-bihevioralne strategije u kriznim intervencijama; Naklada Slap, Jastrebarsko J.S. Beck (2010): Osnove kognitivne terapije , Naklada Slap, Jastrebarsko Nelson-Jones, R: (2007): Praktične vještine u psihološkom savjetovanju i pomaganju, Naklada Slap, Jastrebarsko 	
PREDUSLOVI	
Preduslov je da je student upisan u semestar akademske godine u kojoj se sluša nastavni predmet, te da posjeduje osnovna znanja iz područja savjetovanja i zdravstvene psihologije	
SADRŽAJ KURSA	

1. Pojam psihološke intervencije
2. Razlike između terapije, intervencije i savjetovanja
3. Osnovne vještine u savjetovanju
4. Odnos između stručnog lica i osobe u potrebi
5. Osnovni oblici intervencija
6. Obiteljske intervencije
7. Trend prema integraciji
8. Suočavanje sa gubitcima i tugovanje
9. Faktori koji utječu na tugovanje
10. Otežano tugovanje
11. Djelotvorni i nedjelotvorni načini pružanja podrške tugujućim
12. Psihološki aspekti terminalnih stanja i psihološke intervencije terminalno oboljelim
13. Osnovne kognitivno-bihevioralne strategije kod dijagnosticiranih automatskih misli i disfunkcionalnih pretpostavki
14. Kako planirati tok intervencije
15. Procjena, evaluacija uspješnosti i daljnje praćenje

CILJEVI KURSA

Nakon uspješno savladanog kolegija studenti će biti osposobljeni da prepoznaju i indentificiraju ona stanja kod djece i mladih koja zahtjevaju neki oblik psihološke intervencije i da konstruišu i uz superviziju naprave plan djelovanja kako bi se očuvalo optimalno funkcionisanje djece i mladih. Također, studenti će se na ovom kolegiju praktično osposobljavati kroz rad na sebi i rad u malim grupama za konkretne vještine potrebne za uspješno savjetovanje i preventivno djelovanje.

OČEKIVANE RAZVIJENE SPOSOBNOSTI/KOMPETENCIJE STUDENATA

Studenti će se unutar ovog kolegija osposobiti za:

Identifikaciju stanja koja su česta a označena su kriznim, te zahtijevaju intervencije

Prepoznati specifične potrebe osoba ugroženih disfunkcionalnom obiteljskom dinamikom, terminalno oboljelom osobom u porodici ili zarobljenu u patološkom obliku tugovanja

Prepoznati disfunkcionalne načine razmišljanja djece i mladih i djelovanja u suočavanju sa svakodnevnim životnim problemima

Prepoznati najčešće stresore u djetinjstvu i adolescenciji i razvijanje uspješnih strategija suočavanja sa stresom

Aдекватno djelovanje u skladu sa svakim zasebnim problemom, te prepoznavanja specifičnih potreba osobe u savjetodssvnom procesu

Planiranje i izrada plana primarne prevencije, edukacija djece i mladih o teškoćama sa kojima se suočavamo u životu (razvod, bolest i smrt bližnjih, svađe, agresivnost, školski i drugi neuspjesi, tugovanje i sl.) te upotrebom adekvatnih strategija za prevazilaženje navedenih teškoća

NASTAVNE METODE

interaktivna predavanja

individualni rad i interaktivno učenje u grupi

rad u malim grupama

METODE PROVJERE ZNANJA

pismeni ispit

usmeni ispit

Konačni-završni ispit studenti polažu pismeno. Ispit se polaže nakon odslušanog I (prvog) semestra. Konačnom završnom pismenom ispitu predhode predispitne obaveze: prisustvo na predavanjima i vježbama, aktivnosti na predavanjima i vježbama, urađeni prezentiran individualni/grupni projekat –seminarski rad i rezultati rada u malim grupama. Uspješno urađen, pozitivno ocjenjen i prihvaćen seminarski-pristupni rad je uslov za polaganja završnog pismenog i usmenog ispita.

NASTAVNI PROGRAM PREDMETA/KURSA SAVREMENI PSIHOLOŠKI PRISTUPI U IZUČAVANJU POJEDINCA	
FAKULTET	Filozofski fakultet
KATEDRA	
SMJER - MODUL	Psihologija
ODSJEK	Pedagogija-psihologija
ECTS	6
SEDMIČNI BROJ SATI U SEMESTRU	
Predavanja	3
Auditorne vježbe	0
Eksperimentalne vježbe	1
ODGOVORNI NASTAVNIK	Dr.sc. Spasenija Čeranić, vanredni profesor
ASISTENT	Mr.sc. Elvis Vardo, v.ass.; mr.sc. Ljubica Tomić, v.ass. i mr.sc. Melisa Husarić, v.ass.
INTERESNA GRUPA	Studenti master studija
KONSULTACIJE	-
DODATNE INFORMACIJE U VEZI KURSA	-
Adresa fakulteta	T. Markovića br. 1. Tuzla
Telefon	00387 35 306 330
Fax	00387 35 306 332
Telefon (kancelarija)	00387 35 306 347
Web strana fakulteta	http://www.untz.ba
Web strana nastavnog kursa	http://www.untz.ba
PREPORUČENA LITERATURA	
Obavezna literatura:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Larsen, R.J. i Buss, D.M. (2008). Psihologija ličnosti-područja znanja o ljudskoj prirodi. Jastrebarsko. Naklada Slap. 2. Caprara, G.V. i Cervone, D. (2003). Ličnost: determinante, dinamika i potencijali. Beograd. Dereta. 3. Cloninger, S.C. (1996). Theories of Personality: Understanding persons. New Jersey. Prentice Hall. 	
Šira literatura:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ozer, D.J.(1999). Four Principles for Personality Assessment. U Pervin, L.A. and John, O.P.(Eds): Handbook of Personality: Theory and Research. The Guilford Press. 2. Fulgosi, A. (1994). Biološke osnove osobina ličnosti. Jastrebarsko. Naklada Slap 3. Knežević, G., Džamonja-Ignjatović, T. i Đurić-Jočić, D. (2004). Petofaktorski model ličnosti. Beograd. Centar za primenjenu psihologiju 4. Schinka J.A. & Greene, R.L.(1997). Emerging Issues and Methods in Personality Assessment. Lawrence Erlbaum Associates. 5. De Raad, B., Perugini, M. (2002). Big Five Assessment. Gottingen. Hogrefe & Huber Publishers 6. Hogan, R., Johnson, J. And Briggs, S. (1997). Handbook of Personality Psychology. Academic Press, San Diego. 	
PREDUSLOVI	
Preduslov je da je student upisan u semestar akademske godine u kojoj se sluša nastavni	

predmet, uz prethodno usvojena znanja iz predmeta Psihologija ličnosti.	
SADRŽAJ KURSA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Određenje ličnosti: domene znanja o ljudskoj prirodi 2. Uloga teorija ličnosti: kriteriji za evaluaciju teorije 3. Procjenjivanje, mjerenje i nacrti istraživanja u psihologiji ličnosti 4. Dispozicijska domena u proučavanju ličnosti 5. Problemi mjerenja u psihologiji ličnosti 6. Biološka domena u proučavanju ličnosti 7. Ličnost iz evolucijske perspektive 8. Intrapsihička domena u izučavanju ličnosti: motivi i ličnost 9. Kognitivna domena u proučavanju ličnosti 10. Socijalna i kulturalna domena u proučavanju ličnosti: spol, rod, kultura i ličnost 11. Modeli veze ličnost-bolest: poremećaji ličnosti 12. Procjenjivanje ličnosti u okviru različitih teoretskih pristupa: problemi koji se javljaju prilikom procjenjivanja ličnosti 13. Prikaz najčešće korištenih mjernih instrumenata u psihologiji ličnosti: procjenjivanje pomoću petofaktorskog modela 14. Procjenjivanje u okviru Eysenckove i Cattellove teorije 15. Ostali mjerni instrumenti koji se koriste za procjenjivanje ličnosti 	
CILJEVI KURSA	
<p>Cilj kolegija je sticanje znanja o savremenim modelima i temama koje su dominantne u području izučavanja ličnosti. Studenti će biti upoznati sa različitim metodološkim pristupima kroz različite domene psihologije ličnosti. Biti će u mogućnosti da integrišu različite aspekte znanja o psihološkom funkcionisanju ličnosti, te steknu znanja o mjerenju u području ličnosti.</p>	
OČEKIVANE RAZVIJENE SPOSOBNOSTI/KOMPETENCIJE STUDENATA	
<p>Studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> Integrirati različita znanja o psihološkom funkcionisanju ličnosti Stočena znanja koristiti u različitim područjima aplikativne psihologije Studenti će biti osposobljeni za procjenjivanje ličnosti u okviru različitih teorijskih pristupa Studenti će biti osposobljeni za odabir i izradu primjerenog mjernog instrumenta 	
NASTAVNE METODE	
<p>interaktivna predavanja individualni rad i interaktivno učenje u grupi izrada istraživačkog projekta</p>	
METODE PROVJERE ZNANJA	<ul style="list-style-type: none"> -individualni/grupni projekti -pismeni ispit -usmeni ispit
<p>Konačni-završni ispit studenti polažu pismeno i usmeno. Ispit se polaže nakon odslušanog i (prvog) semestra. Konačnom završnom pismenom ispitu predhode predispitne obaveze: prisustvo na predavanjima i vježbama, aktivnosti na predavanjima i vježbama, urađeni prezentiran individualni/grupni projekat –seminarski rad. Uspješno urađen, pozitivno ocijenjen i prihvaćen seminarski-pristupni rad je uslov za polaganja završnog pismenog i usmenog ispita.</p>	

NASTAVNI PROGRAM PREDMETA/KURSA METODOLOGIJA PSIHOLOŠKIH ISTRAŽIVANJA SA MULTIVARIJANTNIM STATISTIČKIM METODAMA	
FAKULTET	Filozofski fakultet
KATEDRA	
SMJER - MODUL	Psihologija
ODSJEK	Pedagogija-psihologija
ECTS	5
SEDMIČNI BROJ SATI U SEMESTRU	
Predavanja	2
Auditorne vježbe	0
Ekperimentalne vježbe	1
ODGOVORNI NASTAVNIK	dr.sc. Panta Kovačević, vanredni profesor
ASISTENT	Mr.sc. Alija Selimović, v.ass.
INTERESNA GRUPA	Studenti master studija
KONSULTACIJE	-
DODATNE INFORMACIJE U VEZI KURSA	-
Adresa fakulteta	T. Markovića br. 1. Tuzla
Telefon	00387 35 306 330
Fax	00387 35 306 332
Telefon (kancelarija)	00387 35 306 347
Web strana fakulteta	http://www.untz.ba
Web strana nastavnog kursa	http://www.untz.ba
PREPORUČENA LITERATURA	
<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fajgelj, S. (2007). Metode istraživanja ponašanja (III dopunjeno izdanje), Beograd: Centar za primenjenu psihologiju 2. Milas, G. (2005). Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima. Jastrebarsko: Naklada Slap. 3. Tenjović, L. (2002): Statistika u psihologiji, Centar za primenjenu psihologiju, Beograd 4. Fajgelj, S. (2005). Psihometrija, metod i teorija psihološkog merenja (II dopunjeno izdanje). Beograd : Centar za primenjenu psihologiju Dodatak: Podsjetnik za multivarijacionu analizu podataka <p>Šira literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Todorović, D. (1995): Osnovi metodologije psiholoških istraživanja, Laboratorija za eksperimentalnu psihologiju, Beograd 2. Rosnow, R. L., & Rosenthal, R. (2008). Beginning behavioral research: A conceptual primer (6th ed.). Pearson/Prentice Hall. 3. Kovačić, Z. (1994) Multivarijaciona analiza. Beograd: Ekonomski fakultet; 4. Halmi, A. (2003). Multivarijantna analiza u društvenim znanostima. Zagreb: Alinea 5. Kolesarić, V. (2006). Analiza varijance u psihologijskim istraživanjima. Osijek: Filozofski fakultet u Osijeku 6. Brace, N, Kemp, R, Snelgar, R (2000). SPSS for Psychologists – A Guide to Data Analysis using SPSS for Windows. New York: Palgrave. 	

7. Shaughnessy, J.J.& Zechmeister, E.B. (1997): *Research Methods in Psychology*, McGraw-Hill, Boston
8. Edwards, A.L. (1985). *Experimental design in psychological research*. New York: Harper & Row, Publishers.
9. Cohen, J. (1988). [Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences](#). Hillsdale: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
10. Rosenthal, R. (1991). *Meta-analytic procedures for Social research*. Beverly Hills, CA: Sage.

PREDUSLOVI

Osnovni preduslov je da je student upisan u semestar akademske godine u kojoj se sluša nastavni predmet. Pored osnovnog preduslova studenti trebaju posjedovati znanja iz Statistike u psihologiji/pedagogiji kao i iz Psihometrije.

SADRŽAJ KURSA

Teme, faze i vrste istraživanja
 Podjele istraživanja; priprema istraživanja
 Vrste podataka. Mjerenje i mjerne skale. Valjanost i pouzdanost
 Kontrola istraživanja
 Nacrti istraživanja. Izvori i vrste konfundacije u istraživanjima
 Bivalentni i multivalentni jednofaktorski nacrti.
 Faktorijalni multivarijantni nacrti.
 Obrada, analiza i interpretacija. Frekvencijski nacrti. Jednofaktorski nacrti
 Obrada, analiza i interpretacija. Dvofaktorski i trofaktorski nacrti. Korelacioni nacrti
 Izvještaj o istraživanju. Struktura pismenog izveštaja. Kratak primjer izveštaja o istraživanju
 Analiza varijance. Jednostavna analiza varijance. Dvosmjerna analiza (višesmjerna) analiza
 Analiza kovarijance. Višestruka analiza kovarijance
 Generalni linearni model. Višestruka regresijska analiza
 Faktorska i komponentna analiza
 Diskriminacijska analiza

CILJEVI KURSA

Kolegij ima za cilj da studente osposobi za razumjevanje brojnih osnovnih pojmova, postupaka i problema koji se javljaju prilikom izvođenja empirijskih istraživanja u većini psiholoških disciplina, i da time stvori pojmovnu bazu za kasnije bavljenje naučno-istraživačkim radom. Pored toga studenti trebaju da ovladaju osnovnim i naprednim principima statističke analize podataka i savladaju najčešće korištene postupake statističke analize podataka u psihologiji.

OČEKIVANE RAZVIJENE SPOSOBNOSTI/KOMPETENCIJE STUDENATA

Studenti će moći:
 samostalno uraditi naučno-istraživački projekat
 organizovati realizaciju naučnog istraživanja
 prezentirati znanja i vještine koji su neophodni za odabir odgovarajućeg statističkog postupka testiranja hipoteza – u skladu sa ciljem istraživanja i prirodom podataka
 prezentirati znanja i vještine koji su neophodni za primjenu postupaka za statističku analizu podataka pomoću statističkih programa.
 koncipirati i prezentirati rezultate naučnog istraživanja u formi izvještaja o istraživanju i rezultatima istraživanja.

NASTAVNE METODE

interaktivna predavanja individualni rad i interaktivno učenje u grupi izrada istraživačkog projekta	
METODE PROVJERE ZNANJA	-individualni/grupni projekat -pismeni ispit -usmeni ispit
Konačni-završni ispit studenti polažu pismeno. Ispit se polaže nakon odslušanog i (prvog) semestra. Konačnom završnom pismenom ispitu predhode predispitne obaveze: prisustvo na predavanjima i vježbama, aktivnosti na predavanjima i vježbama, urađeni prezentiran individualni/grupni projekat –seminarski rad. Uspješno urađen, pozitivno ocijenjen i prihvaćen seminarski-pristupni rad je uslov za polaganja završnog pismenog i usmenog ispita.	

Tuzla, mart 2012.

Voditelj odsjeka:
Dr.sc.Muhamed Omerović,doc.